

ข่าวหนังสือพิมพ์ (1)

หนังสือพิมพ์ มติชนรายวัน วัน เดือน ปี 12 ม.ค. 2561 หน้า 17 เรื่อง โรงไฟฟ้าขยะ

กว่า 20 ปีของการทำงานในแวดวงขยะต้องเกี่ยวข้องกับผู้คนและหน่วยงานหลายตั้งแต่ชาวบ้าน เจ้าหน้าที่รัฐ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักวิชาการ นักธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ มุ่งความสำเร็จ ความล้มเหลว พบกับการมีส่วนร่วม และการต่อต้านคัดค้านแม้กระทั่งการข่มขู่ นารูปแบบ ปัญหาขยะจึงไม่ใช่แค่ปัญหาทางวิชาการหรือปัญหาทางเทคนิค มันรวมเอาปัญหาเงินๆ ทองๆ ผลประโยชน์ ปัญหา

“ชุดแก๊สฆ่าไฟฟ้าเราเห็นด้วย แต่ว่าขออีกชั้นหนึ่ง มีเวลาอีกประมาณอีก 5 ปี ที่จะฆ่าไฟฟ้าด้วยขยะที่ละลายไม่โอแก๊ส ออกไปแล้ว เอาออกไปและหมักเอาด้วยเครื่องสำหรับรอมลพิษที่เอามาจากการเผาตั้งแต่ต้นก็มีมาบ้าง แล้วเราคัดแก๊ส ออกมาใช้ แล้วชุดหลังจากนั้นนำมาเผา ได้ซีดีแล้วนำไปอัด หลอดน้ำก็เอาขยะมาลบ ก็ผลิต 10 ปี ขยะหมดแล้ว” (พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ในงานนิทรรศการอุทยานวิจัยและงานเกษตรแห่งชาติ ประจำปี 2538)

ตอนแรกๆ ของความชุดนี้ได้นำเสนอเรื่องการผลิตพลังงานไฟฟ้าจากขยะตามแนวพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 เริ่มจากการนำแก๊สจากหลุมฝังกลบไปเป็นเชื้อเพลิงผลิตพลังงานไฟฟ้าจากนั้นจึงนำเอาขยะเก่าจากหลุมฝังกลบไปผลิตพลังงานไฟฟ้าด้วยการเผา กระแสพระราชดำรัสนี้ นอกจากจะเป็นแนวทางการผลิตพลังงานไฟฟ้าจากขยะแล้ว ยังมีนัยยะถึงการใช้น้ำที่สำหรับกำจัดขยะ หลังจากให้นำเอาขยะเก่าแล้วก็สามารถนำใช้หลุมขยะเดิมในการฝังกลบอีก เท่ากับเป็นการยืดอายุการใช้งานของพื้นที่ในการฝังกลบนั่นเอง

เราแบ่งการกำจัดขยะออกเป็นวิธีหลักๆ ได้แก่การฝังกลบ การเอาขยะมาทำปุ๋ยและการเผา สำหรับการเผาหรือก็คือสามารถครีมาทอนขยะที่ต้องนำไปฝังกลบได้มาก ด้วยเหตุนี้ ในประเทศที่พัฒนาจึงเลือกใช้วิธีการเผาเพื่อให้เกิดปริมาณขยะที่ต้องนำไปฝังกลบน้อยที่สุดหรือใช้พื้นที่สำหรับฝังกลบให้น้อยที่สุด นีคือเหตุผลของการใช้เตาเผาในการกำจัดขยะ

ข้อกำหนดเกี่ยวกับปริมาณของยุโรป (Directive 1999/31/EC) มีวัตถุประสงค์ในการลดปริมาณขยะที่นำไปฝังกลบให้เหลือน้อยที่สุด โดยกำหนดไว้ว่า ขยะที่จะนำไปฝังกลบต้องได้รับการบำบัดก่อนเพื่อให้เหลือปริมาณน้อยและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การบำบัดก่อนนำไปฝังกลบได้แก่ การนำเอาขยะอินทรีย์ไปผลิตปุ๋ยหรือการเผาให้เพื่อเพียงแก๊สและวัสดุคังการนี้ของการเผา เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการสำคัญความสำคัญของการจัดการขยะ (Waste Management

การผลิตพลังงานไฟฟ้าจากขยะ (โรงไฟฟ้าขยะ) อีกครั้ง

Hierarchy) จึงกำหนดให้นำเอาพลังงานที่ได้จากการเผาไปใช้ประโยชน์ ซึ่งก็คือโครงการผลิตพลังงานไฟฟ้าจากขยะ หรือโรงไฟฟ้าขยะ (Waste to Energy) นั่นเอง

จึงเห็นได้ว่าการผลิตพลังงานไฟฟ้าจากขยะหรือโรงไฟฟ้าขยะเป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งของกระบวนการจัดการขยะทั้งหมดที่มีวัตถุประสงค์เพื่อลดปริมาณขยะก่อนนำไปฝังกลบ ไม่ใช่คำตอบทั้งหมดของปัญหาการจัดการขยะของท้องถิ่น แม้ว่าในหลักการสำคัญความสำคัญของการจัดการขยะ จะจัดให้การกำจัดแบบฝังกลบอยู่ลำดับสุดท้ายแต่

ก็ไม่ได้หมายความว่าความฝังกลบมีความสำคัญน้อยที่สุดกับข้ม การฝังกลบต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างจริงจังเพราะพื้นที่ฝังกลบเปรียบเสมือนทรัพยากรที่ใช้แล้วหมดไป ดังนั้น ขั้นตอนการจัดการในลำดับต้นๆ ได้แก่ การคัด ใช้ซ้ำ การนำกลับมาใช้ใหม่ การผลิตพลังงานจากขยะเกิดขึ้นเพื่อการลดพื้นที่การฝังกลบหรือการใช้พื้นที่ให้ได้มากที่สุดและเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการฝังกลบเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระยะยาวหลายท้องถิ่นมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนว่า เตาเผาขยะหรือโรงไฟฟ้าขยะสามารถลดปริมาณขยะเหลือเป็นได้ไม่เกิน 10% โดยน้ำหนัก แต่จากข้อมูลการเดินระบบเตาเผาขยะของเทศบาลนครภูเก็ตยืนยัน

ว่า ปริมาณแก๊สและวัสดุคังคังจากการเผาในปัจจุบันมีมากกว่า 20% เนื่องจากยังมีขยะที่ไม่ควรถูกกำจัดด้วยการเผาปนอยู่เป็นจำนวนมาก ขยะเหล่านี้ ได้แก่ เศษวัสดุก่อสร้าง ขวดแก้ว กระป๋อง โลหะ เป็นต้น ดังนั้น ในการจัดทำแผนการจัดการขยะ ต้องการระบบกำจัดที่มีเตาเผาหรือโรงไฟฟ้าขยะที่ติดตั้งถึงพื้นที่ของโครงการที่เพียงพอสำหรับรองรับแก๊สและวัสดุคังคังที่มีปริมาณประมาณ 20-25% โดยน้ำหนักของขยะที่นำเข้ามากำจัด โดยเฉพาะแก๊สจากการเผาซึ่งถูกจัดอยู่ในประเภทขยะอันตรายเพราะมีคุณสมบัติเป็นด่างและอาจมีโลหะหนักอื่นๆ เจือปน จะต้องกำจัดด้วยการฝังกลบอย่างปลอดภัย (Secured

Landfill) ส่วนแนวคิดที่จะนำไปใช้ประโยชน์ เช่นนำไปเป็นส่วนผสมของปูนซีเมนต์ มีความยุ่งยากแตกต่างไปจากแก๊สของโรงไฟฟ้าถ่านหิน เพราะขยะที่ถูกป้อนเข้าเตาเผาหรือโรงไฟฟ้าขยะมีความหลากหลายไม่สม่ำเสมอจึงจำเป็นต้องนำไปวิเคราะห์การปนเปื้อนก่อนจะพิจารณานำไปใช้ประโยชน์

ในด้านการใช้พื้นที่ เตาเผาขยะหรือโรงไฟฟ้าขยะจะช่วยยืดอายุการใช้พื้นที่ฝังกลบได้ประมาณ 5 เท่าหากเปรียบเทียบระบบกำจัดที่มีแต่การผลิตแบบอย่างเดียว หรืออาจจะได้นานกว่านั้นหากในอนาคตท้องถิ่นสามารถพัฒนาระบบการคัดแยกขยะจากแหล่งกำเนิดให้มีประสิทธิภาพ แต่ถ้าเราไม่จัดเตรียมพื้นที่ให้เพียงพอ อาจเกิดความเสียหายไม่พื้นที่ที่จัดการกับแก๊สและวัสดุคังคังที่มีผลต่อต้นทุนดำเนินการเพราะการนำเอาแก๊สและวัสดุคังคังออกไปกำจัดในพื้นที่อื่นซึ่งหาได้ยาก มีผลกระทบต้องประมาณดำเนินการของท้องถิ่นหรือของเอกชนในกรณีที่ต้องยื่นให้ออกนกลงทุนและบริหารจัดการโรงไฟฟ้าขยะ

ในท้องถิ่นที่มีการขยายตัวของเมืองอย่างรวดเร็ว ปัญหาการเพิ่มพื้นที่ของปริมาณขยะก็จะตามมาและขยะที่เพิ่มขึ้นจะมีขยะจากงานก่อสร้างหรือจากการรื้อถอนอาคารปะปนมากขึ้นเช่นกัน เราเห็นแคชชีย์ เข็มปู่น หัวเสาเข็ม แคชชีย์ กระเบื้องหรือแม้แต่ศาลพระภูมิถูกทิ้งข้างทางหรือในพื้นที่ว่าง

ขยะเหล่านี้ไม่กำจัดด้วยการเผาไม่ได้ และไม่ควรมีนำไปฝังกลบโดยตรงเพราะอาจทำให้ระบบฝังกลบเสียหายได้ เป็นอีกเรื่องขยะที่เป็นปัญหาสำหรับเมืองที่กำลังขยายตัว

การมีเตาเผาหรือโรงไฟฟ้าขยะไม่ได้หมายความว่ากระบวนการจัดการขยะของท้องถิ่นจบลง ดังนั้น ก่อนจะผลักดันให้มีเตาเผาหรือโรงไฟฟ้าขยะไม่ว่าจะด้วยการลงทุนของเอกชนหรือท้องถิ่นเอง เราควรเริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหาการข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน จัดทำแผนการจัดการขยะให้ครอบคลุม แล้วกำหนดว่าท้องถิ่นควรต้องทำอะไรและมีส่วนใดที่จะให้ออกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการในขอบเขตของงานอย่างไร เมื่อมีโรงไฟฟ้าขยะแล้ว ขยะส่วนอื่นที่ไม่ควรเผาจะจัดการอย่างไร เมื่อเผาแล้ว แก๊สหรือวัสดุคังคังจากการเผาจะจัดการให้ได้อย่างไร

ทั้งหมดเป็นเรื่องที่ท้องถิ่นต้องนำมาพิจารณาเพื่อให้มีความยั่งยืนของโครงการ

พิริยุดม วรธรรมฤกษ์